

Zelfanalyse: een goede talige begeleidershouding op onze werking

Een samenwerking tussen vzw 'de Rand' en Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw

Deze reflectiemethodiek heeft een dubbele functie. Enerzijds is het een manier om begeleiders op een laagdrempelige manier te laten nadenken over hun eigen talige begeleidershouding. Anderzijds biedt het ook een inkijk op jullie sterktes en zwaktes op vlak van talige begeleidershouding als team. Het uitgangspunt is dat de begeleiders al op de hoogte zijn van de 5 tips rond een goede talige begeleidershouding en de kans hebben gehad om deze toe te passen tijdens de werking.

Timing:

+/- 30 minuten (afhankelijk van de grootte van de groep begeleiders)

Sessiedoelstellingen:

- De begeleiders reflecteren over de sterktes en zwaktes in hun talige begeleidershouding
- De begeleiders bespreken eventuele moeilijkheden en helpen elkaar
- Jullie brengen in beeld waar jullie als team staan in het aannemen van een talige begeleidershouding

Achtergrondinfo voor de sessiegever:

Alvorens je deze oefening doet, moeten de begeleiders op de hoogte zijn van de 'tips talige begeleidershouding' en de kans gekregen hebben om deze toe te passen.

Te voorzien materiaal:

- De 5 tips voor een goede talige begeleidershouding: elk op een apart A4'tje genoteerd
- Post-its in twee kleuren (idealerweise groen en rood)
- Balpennen of stiften (1 per begeleiders)

Intro (5min)

Herhaling tips

Materiaal: De 5 A4'en met op elke pagina 1 tip:

- Goed gevoel: veiligheid en vertrouwen
- Goed gevoel: positief met alle talen
- Duidelijke en interactieve speluitleg
- Taalkansen: aandacht voor taal
- Taalkansen: positieve taalfeedback

Vorbereiding: Hang de 5 papieren met de tips op omhoog zodat iedereen ze kan lezen.

Methodiek: Overloop de tips een voor een: wie kan kort uitleggen wat ze betekenen? Laat de uitleg zoveel mogelijk uit de groep komen en stuur bij waar nodig. Niet elke tip moet aan bod komen: een breed idee van elke tip krijgen, volstaat.

- Goed gevoel: veiligheid en vertrouwen
 - Een kind dat zich veilig voelt en de omgeving vertrouwt, heeft de ruimte om een nieuwe taal op te pikken en nieuwe woorden te gebruiken. Bovendien is het ook gewoon belangrijk voor het welzijn van het kind op de werking!
 - *Zorg voor een warm welkom. Wees herkenbaar.*
 - *Speel kennismakingsspelletjes. Doe dat ook als kinderen later aansluiten bij de groep.*
 - *Leer de kinderen kennen. Toon interesse in hun leefwereld en stel vragen.*
 - *Heb aandacht voor stille kinderen. Sommige kinderen durven in een groep of in een andere taal niet veel zeggen.*
- Goed gevoel: positief met alle talen
 - Respecteer thuistalen en waardeer elke moedertaal. De thuistaal is een deel van de identiteit van een kind. Hier negatief mee omgaan is ontoelaatbaar, omdat je dan een deel van het kind aanvalt.
 - *Bestraf andere talen niet. Pik in en buig om naar het Nederlands.*
 - *Maak taalafspraken met kinderen, jongeren, begeleiders en ouders.*
- Duidelijke en interactieve speluitleg
 - Voor een kind is niks zo stom en verwarrend als niet eens begrijpen wat je gaat doen. Zorg voor een duidelijk gestructureerde speluitleg waarbij je dingen uitbeeldt, materiaal gebruikt, en voldoende voordoet wat de bedoeling is. Zorg voor voldoende herhaling, stel open vragen en betrek het publiek!
 - *Bereid je activiteit goed voor. Breng structuur in je uitleg en oefen op voorhand.*
 - *Zorg dat de kinderen rustig zijn en je goed kunnen zien en horen.*
 - *Ondersteun visueel. Gebruik gebaren. Leg stap voor stap uit.*
 - *Benoem en gebruik de materialen die jullie gebruiken.*
 - *Doe dingen voor of laat ze voordoen.*
 - *Stel open controlevragen.*
 - *Herhaal en leg met andere of transparante woorden uit.*
 - *Laat kinderen de uitleg herhalen en speel een testronde.*
 - *Vertaal indien nodig individueel. Herhaal in het Nederlands.*
- Taalkansen: aandacht voor taal
 - Verzorg je taal. Vermijd dialect en articuleer goed.
 - Vermijd figuurlijk taalgebruik, want je zegt iets anders dan je bedoelt.
 - Zet in op kleine gesprekjes, benoem alles wat je ziet en doet. Wees Kabouter Kwebbel!
 - *Bied rijke taal aan. Praat en herhaal veel. Herhaling zorgt dat kinderen woorden makkelijker onthouden. Laat de kinderen het onderwerp bepalen.*
 - *Benoem alles wat je ziet en doet.*
 - *Daag de kinderen en jongeren uit met moeilijke woorden maar controleer of ze je begrijpen.*
 - *Stel open vragen om spreekkansen te bieden (wat, wie, waar, wanneer, hoe, waarom ...). Geef voldoende tijd om te antwoorden.*
- Taalkansen: positieve taalfeedback
 - Verbeter taalfouten niet. Geef positieve taalfeedback door te reageren met de juiste woorden in het Nederlands. Lok opnieuw een spreekkans uit.
 - *Moedig aan om Nederlands te spreken. Oordeel niet als een kind talen mixt.*

Zelfreflectie en analyse (20min)

Invullen van de post-its

Materiaal: 5 papieren met de tips op, post-its (groen en rood), balpennen of stiften

Vorbereiding: /

Methodiek:

Geef elke begeleider 2 groene en 2 rode post-its. Zij gaan nu individueel op zoek naar concrete voorbeelden en situaties bij de tips, uit hun eigen ervaringen die dag/week.

Op elke groene post-it schrijven ze een voorbeeld van een situatie waarin ze het goed hebben gedaan. Op elke rode post-it schrijven ze een situatie die wat moeilijker ging, of waar ze anders hebben gereageerd dan eigenlijk zou moeten. Als ze daar klaar mee zijn mogen ze de post-its op het papier bij de desbetreffende tip plakken.

Bespreking en analyse

Nadien in groep bespreken:

- Inzoomen op een aantal post-its/situaties en verder bespreken: wat liep er goed/minder goed? Waarom is het goed gelopen? Hoe had je het anders kunnen aanpakken (als het een rode is)? Elkaar tips laten geven en laten inspireren.
- Bij welk thema plakken de meeste goeie voorbeelden?
- Welk thema is moeilijker voor de groep?
- Van welk thema zijn er geen voorbeelden? Hoe komt dit?
- Casussen rond de omgang met meertaligheid die ze graag willen bespreken, of vragen?

Afronding (5min)

Vier woorden

Simpel en efficiënt: laat elke begeleider in 4 woorden beschrijven wat ze meenemen na deze sessie. Geef ze even bedenktijd en ga dan de groep rond.